

Vedr.: Høring om Forslag til Lov om forberedende grunduddannelse (FGU)

Overordnet er det Uddannelsesforbundets indtryk at lovforslaget følger indholdet i de politiske *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*. De følgende kommentarer dækker derfor primært områder, hvor lovforslaget ikke i tilstrækkelig grad afspejler aftalen. Grundet den meget korte høringsperiode for et så omfattende materiale, forbeholder vi os retten til at komme med yderligere forslag til ændringer under selve lovbehandlingen.

§ 2, 12 og 15 – EUX bør fremhæves

- Der er et bredt behov for at fremhæve mulighederne i erhvervsuddannelserne, herunder EUX, og det vil også være væsentligt for en del af elevgruppen på FGU. Det gælder både for PGU-sporet, men i særdeleshed for AGU-sporet, hvor hf i lovudkastet står tydeligt frem som udslusningsvej. Det vil være i overensstemmelse med formålet i § 2 at fremhæve EUX som en videre uddannelsesmulighed.

Uddannelsesforbundet foreslår at EUX nævnes specifikt i § 2, 12 og 15 som en uddannelsesmulighed efter FGU.

§ 8 og 9 – Uddannelsesstart og rammer

- Mange af de unge, der målgruppevurderes til EGU sporet har, på baggrund af dårlige erfaringer fra grundskolen, brug for den umiddelbare anerkendelse og motivation, der kan opnås via praktisk opgaveløsning og kollegaskab på en virksomhed. Det er derfor vigtigt at disse elever kan starte via virksomhedspraktik og ikke nødvendigvis starte med 20 ugers basisforløb på FGU skolen. Ligeledes skal det være en mulighed for EGU elever, der starter i virksomhedspraktik, at starte på nedsat tid i en kortere periode. At starte i praktik på fuld tid (37 timer) kan være meget udfordrende.

Uddannelsesforbundet foreslår at lovforslaget præciserer at unge, der er målgruppevurderet til EGU kan starte direkte i virksomhedspraktik og har mulighed for at starte på nedsat tid i en kortere periode.

§ 10 Uddannelsesspor og afklaring

- I bemærkningerne til § 10 fremgår det at 'de tre uddannelsesspor generelt skal tilgodese elever på forskellige afklaringsniveauer' (således s. 65, jf. desuden de almindelige bemærkninger s. 30 og s. 31). I *Aftale om bedre veje til uddannelse og job* er afklaringsniveau ikke et parameter ift. valg af uddannelsesspor, tværtimod er afklaring et formål for uddannelsen generelt (således også i lovforslagets

§ 1. Stk. 1). Alle spor har principielt en kerneopgave ift. at styrke elevernes afklaring mhp. uddannelse og job, og derfor kan der på alle spor være både uafklarede og afklarede elever.

Uddannelsesforbundet foreslår at bemærkningerne om afklaring slettes.

§ 15, stk. 1 og § 17, stk 1: Teoretisk undervisning (PGU) vs. Skoleundervisning (EGU)

- Det er uklart hvad forskellen på teoretisk undervisning i PGU og skoleundervisning i EGU er.

Uddannelsesforbundet foreslår at dette klargøres eller at samme betegnelse anvendes.

§16 og §18: EGU-ansvarsfordeling blandt andet i forhold til praktikpladser

- I dag er der mange forskellige EGU modeller – fra rent kommunale modeller forankret i UU til en model hvor kommunen har uddelegeret også ansvaret med at finde praktikpladser til en skole. Ifølge lovudkastet skal KUI tilvejebringe virksomhedspraktikpladser (§ 18. Stk. 4), mens FGU-institutionen skal synliggøre mål med forløbet og følge op på disse (§ 18. Stk. 3). Det er en anden arbejdsfordeling end den, der står at læse i *Aftale om bedre veje til uddannelse og job*. I aftalen gives KUI opgaven at koordinere en opsøgende funktion i forhold til at tilvejebringe virksomhedspraktik, herunder koordinere med jobcentrene og FGU'en.

Uddannelsesforbundet mener at det er vigtigt at blive mere skarp på ansvarsfordelingen. På den ene side er det vores opfattelse at KUI skal varetage en koordinerende rolle – herunder den første primære kontakt til virksomhederne. På den anden side er det vigtigt at anerkende FGU'ens rolle i forhold til opfølgende kontakt mellem virksomheden, eleven, FGU'en og KUI. Erfaringsmæssigt er det et tæt samarbejde mellem disse, der bærer tingene igennem.

Uddannelsesforbundet foreslår, at lovudkastet præcist beskriver KUI's koordinerende rolle og ansvar, blandt andet i forhold til tilvejebringelse af praktikpladser og kontakt til virksomheder. Endvidere foreslås det, at lovudkastet anerkender og beskriver FGU-skolernes rolle i forhold til den vedvarende opfølgning og koordinering med virksomheden og eleven.

§ 21, stk. 1: Uddannelsesplan udarbejdet med eleven

- Det fremgår at forløbsplanen udarbejdes af FGU'en sammen med eleven. Det sammen bør gælde for uddannelsesplan.

Uddannelsesforbundet foreslår at §21, stk. 1 ændres således at det fremgår at uddannelsesplanen fastlægges af kommunen sammen med eleven.

§29: Kombinationsforløb

- Erfaringer fra den eksisterende EGU viser, at kurser gennemført i erhvervsuddannelses- eller AMU-regi styrker deltagernes chance for efterfølgende at starte på erhvervsuddannelse eller opnå anerkendelse som faglig kompetente medarbejdere på en virksomhed. Det er Uddannelsesforbundets opfattelse at de nævnte kombinationsforløb ikke kan honorere dette. Det er derfor vigtigt, at det indskrives i lov/bekendtgørelse, at dette er en mulighed og at skolernes økonomi gør det muligt.

Uddannelsesforbundet foreslår at de målrettede forløb hen imod særligt erhvervsuddannelse fremhæves tydeligere i lovforslagets bemærkninger omkring kombinationsforløb.

§31- Ordblindeundervisning:

- Som beskrevet i Lov om forberedende undervisning og ordblindundervisning for voksne (se uddrag herunder) skal den unge ordblinde kompenseres bredt, både i forhold til at kunne klare sig på arbejdsmarkedet, og til at kunne tage aktivt del i samfundslivet, herunder klare de skriftsproglige krav i privatlivet. I §31 i lovforslaget om FGU fremgår det at "Institutionen tilbyder ordblinde supplerende undervisning eller anden faglig støtte i fornødent omfang", men nævner ikke at den unge ordblinde har en ret som **handicappet** til bredere støtte og til undervisning.

Uddannelsesforbundet foreslår at denne bredere handicapret klargøres og sikres i lovudkastet.

Uddrag fra Lov om forberedende undervisning og ordblindundervisning for voksne:

§ 1. Ordblindundervisning for voksne (herefter OBU) er målrettet personer med basale vanskeligheder med at tilegne sig skriftsproget (ordblinde), der har behov for særligt tilrettelagt undervisning for at afhjælpe eller begrænse vanskelighederne og forbedre deres muligheder for at klare sig i sammenhænge, der kræver skriftsproglige færdigheder. Der skal være tale om undervisning, som ikke ydes i henhold til anden lovgivning, jf. § 1 a, i lov om forberedende voksenundervisning og ordblindundervisning for voksne (herefter loven).

Stk. 2. Undervisningens indhold skal kunne medvirke til at forbedre kursistens mulighed for at benytte kompenserende strategier og metoder, der øger kursistens mulighed for at fungere i beskæftigelse, uddannelse, samfundslivet og privatlivet, herunder at give kursisten mulighed for at forstå, anvende og producere skrevne tekster og at anvende relevante hjælpemidler.

- I forhold til gruppen af unge, hvor kommunen vælger at give et andet tilbud end FGU, har UVM nævnt at disse unge fortsat skal have ret til at benytte VUC'en eller en af de private OBU udbydere. Den ret er for disse unge forsvundet i lovforslaget. Faktisk er deres adgang til OBU i det hele taget røget helt ud.

Uddannelsesforbundet foreslår at lovudkastet præciserer og sikrer at unge som KUI tilbyder et andet tilbud end FGU'en, fortsat har ret til OBU i regi af VUC eller private udbydere.

§32 - Specialpædagogisk støtte:

- I § 32 nævnes, at FGU'en skal give elever "tilbud om specialundervisning og anden specialpædagogisk støtte". Kommentaren til §32 (s. 79) er dog dybt kritisabel: "Det forventes dermed ikke, at der bliver behov for tilbud om specialundervisning og specialpædagogisk støtte i form af støttetimer til elever med psykiske funktionsnedsættelser". Hvis det betyder, at elever med psykiske funktionsnedsættelser ikke har retskrav på støttetimer, er det dybt problematisk. Denne gruppe unge vil afgjort have et stort behov for især specialpædagogisk støtte til at gennemføre FGU.

Uddannelsesforbundet foreslår at bemærkningen slettes.

§ 35 - Progressionsmål

- Det fremgår at progressionsmål som udgangspunkt baseres på elevens niveau i dansk og matematik, men samtidig fremgår det at bemærkningerne – og den politiske aftale – at "prøveformerne hovedsageligt skal bygge videre på prøveformerne fra produktionsskoler, KUU og erhvervsskoler". I disse prøveformer, såsom kompetencetavler måles progressionen på en række andre parametre end dansk og matematik, hvilket har vist sig at give mening i forhold til målgruppen. Det er uklart hvordan sammenhængen mellem overordnet progressionsmål og prøveformer er.

Uddannelsesforbundet foreslår at loven præciserer denne sammenhæng og at progressionsmålene inddrager andre aspekter såsom sociale og menneskelige kompetencer.

§ 36 Uddannelsens status ift. rettigheder på arbejdsmarkedet

- Unge, der har opnået det højeste niveau på EGU sporet modtager et uddannelsesbevis. Ifølge aftalen giver dette, som i dag, status af erhvervskompetence, og dermed dimittend - og dagpenge rettigheder. Det fremgår desværre ikke af lovudkastet.

Uddannelsesforbundet foreslår, at det fremgår klart i loven at EGU uddannelsesbeviset giver status af erhvervskompetence og dermed dimittend - og dagpenge rettigheder.

§ 22 og §38: Vejledning på FGU skolen

Jf. vores høringssvar til lovudkast om vejledning

- Vejledning på FGU'en: Lovudkastet om vejledning omhandler den vejledning der gives fra den kommunale ungeindsats. Der står meget lidt om rammerne om den vejledning – som en del af forløbsplanen - der skal gives til eleverne på skolerne. Det er med andre ord uklart hvor den konkrete vejledning af FGU-eleverne er placeret. Der tales udelukkende om undervisere på FGU-institutionerne. Det er kritisk i og med af god vejledning på FGU skolerne er et helt centralt punkt for at det skal blive en succes.

Uddannelsesforbundet foreslår at lovudkastet anerkender og præciserer FGU-skolernes ansvar i forhold til at give den unge vejledning som en del af forløbsplanen. Konkret foreslås der en tilføjelse i §22, således at det fremgår at forløbsplanen skal fastlægge behov og forløb for vejledning på skolen. Endvidere foreslås det at §38 specificerer hvilke vejlederkompetencer der kræves for at overholde og kunne leve op til §22 og §23.

§43 - Finansiering af ferieaktiviteter:

- I lovforslaget om FGU (§ 43) nævnes at FGU institutionen har pligt til at "etablere aktivitetstilbud for elever, der ikke har mulighed for at holde ferie" (udover de 4 uger). Men det specificeres ikke hvordan dette skal finansieres. Taksterne til FGU er udregnet på baggrund af undervisningen og undervisningsomkostningerne, og medregner ikke de ekstra ferieaktiviteter, der kan have en betydelig størrelse. Det betyder med andre ord at de ekstra omkostninger kun kan tages fra undervisningsbudgettet, hvorfor det alt andet lige vil gå ud over undervisningskvalitet.

Uddannelsesforbundet foreslår at loven enten etablerer ekstern finansiering til ferieaktiviteterne, eller omskriver paragraffen således at det fremgår, at det er FGU-institutionens vurdering om der skal udbydes aktivitetstilbud for de pågældende elever (dvs. erstatte pligten med en mulighed).

Arbejds miljø (unges brug af maskiner)

- Arbejds miljø og brug af maskiner indgår ikke i lovudkast til lov om FGU. Men det er et vigtigt område ift. at indfri de ambitioner, der er sat for FGU og det har især betydning for PGU-sporet. I dag skal produktionsskolerne søge dispensationer ift. deltageres brug af maskiner i et helt andet omfang, end tilfældet er på erhvervsskolerne.

Uddannelsesforbundet foreslår, at arbejdsmiljøet for FGU eleverne sikres i loven og, at det fremgår at FGU-institutionerne hvad krav og arbejdsmiljø angår, skal betragtes på lige fod med erhvervsskolerne, dvs. som en uddannelsesinstitution.

Med venlig hilsen

Hanne Pontoppidan